Senecký raj

ZIMA

PRO SLAVIS

POVEDZME DROGÁM NIE!

NAŠE PRÁCE

1/2014

Súkromné liečebno-výchovné sanatórium
Diaľničná 1,
903 01 Senec

Úvodník

Vážení čitatelia, nakoľko zima je už v plnom prúde, aj keď o snehu môžeme len snívať, v tomto čísle uverejníme niekoľko článkov o našich slovenských zvykoch a tradíciách. Povieme si niečo o tom, ako naši predkovia trávili tieto sviatky, ako večerali, aké tradície vyznávali a porovnáme ich so sviatkami v našich terajších domácnostiach. Našim cieľom bude priblížiť vám vianočnú atmosféru nielen dávnej minulosti, ale aj našej prítomnosti. Porovnáme si zvyky našich starých rodičov s tradíciami, ktoré sa zachovali dodnes. Na ukážku uverejníme niekoľko básní, receptov a článkov s mrazivou zimnou tematikou. Spomenieme súťaže ktoré sa v našom zariadení konali, ukážeme vám výtvarné dielka našich žiakov. Dúfame, že sa pri čítaní Seneckého raja zabavíte, poprípade si oddýchnete od každodenného zhonu a načerpáte veľa nových nápadov. Veľa pozdravov s prianím všetkého dobrého v Novom roku praje redakcia nášho školského časopisu.

Paľo Š., 8. ročník

Obsah

Maliarka príroda.....str. 3

Naše Vianoce.....str. 4

História zdobenia vianočného stromčeka.....str. 5

Vianočné zvyky a tradície.....str. 6-7

Zvyky v mojej rodine.....str. 8

Vianočný denník.....str. 8-9

Varím, variš, papkáme.....str. 10-11

Kto som?.....str. 11

PROSLAVIS.....str. 12-14

Okienko do Dušanovej duše.....str. 15-16

Úsmev ako dar.....str. 17

Téma na zamyslenie.....str. 18

Z maliarovej palety.....str. 19

Aj z nás budú spisovatelia.....str. 20

Školoviny.....str. 21

Vedeli ste?.....str. 22

Senecký raj

Školský občasník ZŠ SLVS Senec

Redakčná rada

Šéfredaktor: Pavol Š., 8.ročník

Grafická úprava: Sebastián A., 7. ročník

Redaktori: Nikolas N., Marko., Lukáš., Sebastián, Nikolas, Tomáš, Ivan, Marek, Dano, Dávid, Patrik, Lukáš Jakub, Adam, Nikolas, Lukáš B., Lukáš K.,

Maliarka príroda

Nepoznám maliara, ktorý by mal toľko farieb, ako príroda. Dokáže očariť v každom ročnom období. Na jar záplavou pestrofarebných kvetov, v lete slnkom rozžiareným svetom a belasou oblohou, na jeseň záplavou farieb na stromoch a v zime toľkými odtieňmi bielej, až ma z toho mrazí.

Niekedy, keď idem na prechádzky snehom, počúvam jeho zvuky a zdá sa mi, že so mnou hovorí: „Ak ti je zima, bež do tepla, ale ak nie, zostaň a hraj sa so mnou!" A ja ho rád vypočujem. Vezmem do ruky a pozorujem tisíce drobných bielych vločiek na dlani. V slnku sa krásne lesknú. Niektoré z nich sú priehľadné, iné sivé, alebo biele, ďalšie belasé. Slnečný odraz spôsobuje, že sa jagajú ako slnko. Preto v nich vidím i žltú a ružovú. Nedávno som si všimol, koľko odtieňov sivej vie príroda namiešať. Ľahol som si do čerstvo napadnutého snehu a mávaním rúk som urobil anjela. Keď som sa potom pozrel na ten obraz, v každom záhybe bola iná sivá farba. A tento obraz vytvorený prírodou a mnou mi utkvel v pamäti.

Niekedy ma mrzí, že ma nevolá ku každému svojmu obrazu. Nepoznám maliara, ktorý by mal toľko farieb ako príroda.

Sebastián A., 7. ročník

Zimná básnička

Padá sniežik bielučký,
je nádherný, krásnučký.
Zimné obdobie je najkrajšie,
keď sa pozerám vonku je to všetko živšie.

Vždy keď idem vonku obliekam sa teplo.
Radšej to urobím aby ma nekleplo.
Po chvíli zistím že som mokrý,
ale vločky neprestanú padať, lebo sú to lotri.

Tie guľovačky, sánkovačky aktívne,
taký som mokrý, až moju mamu mykne.
Je mi strašne ľúto keď sa sneh topí,
až s priateľmi nejaké kvapky z oka každý vyroní.

Marek, 9. ročník

Naše Vianoce

Na kolieskových korčuliach príde Ježiško.
Z kolísky už vyrástol, vraj má chuť na piškót.
Stromček plný perníkov žiari v jedálni,
kapra v kadi od Olinky chytajú chalani.

Klinikou znejú koledy, vonia to vanilkou.
Na relaxačné cvičenia lákajú kocúrov.
Riaditeľka na venci zapaľuje sviečky,
a i keď nie sme najlepší, všetci sme jej dietky.

Celým ĽVS – Vianoce voňajú,
Zvončeky na farme šťastie vyzváňajú.
Celým ĽVS – Vianoce voňajú
a všetci dobrí ľudia túto pieseň spievajú.

Perie lieta vo vzduchu, v nebi sa zbláznili,
darčeky do komína omylom hodili.
Učitelia zo školy prežúvajú praclík,
na taškách sa šmýkajú, už nechápe nik.

Na kolieskových korčuliach príde Ježiško,
z kolísky už vyrástol, je vysmiaty jak ježko.
Stromček plný perníkov žiari v jedálni,
chyťme sa všetci za ruky a darček nájdeš v dlani.

Za príspevok ďakujeme
pánovi vychovávateľovi Hubčíkovi a pánovi psychológovi Zolovi

Vianoce sa blížia

Blížia sa už Vianoce,
Každá zamatová vločka snehu sa ligoce.
Vonku snehu je veľmi veľa,
detičky sa s ním hrajú od rána do večera.

Ja už sa chystám doma tiež,
Drevo do krbu treba narúbať ako správny gazda.
Ja už len dúfam azda,
že pominie ten tuhý mráz.

Marek, 9. ročník

Štedrý večer

Keď som vonku cez krásnu zimu
vonku cítim zamatové vločky snehu.
Pozriem sa hore do neba
a vločky padajú mi do čela.

Poďme sa sánkovať hore na kopec
šmýkať sa nám bude až moc.
Poďme sa hore na kopec lyžovať
zábavu a radosť si budeme užívať.

Zima to je ročné obdobie,
ktoré sa nám páči najviac.
Zábava a radosť z toho je.
Nemá ho rád len v brlohu zajac.

História zdobenia vianočného stromčeka

Jedným zo symbolov, bez ktorých si ťažko môžeme dnes predstaviť Vianoce je vianočný stromček. Je tak veľkým symbolom, ako azda nič iné na tomto svete. Ozdobený a rozsvietený stromček je pre všetkých úzko spätý s 24. decembrom – Štedrým večerom, no málokto vie, ako vlastne tento zvyk vznikol.

Najstaršia zmienka o zdobení stromčeka

Celkom najstaršia zmienka o ozdobovaní stromčeka na Vianoce pochádza z nemeckých Brém z roku 1570. Pôvodne šlo o stromček, alebo vetvičku, zdobenú ovocím, ozdobami, alebo len symbolickou ozdobou. Pôvodne dokonca ani nešlo o súkromné domy, obývacie priestory, ale o prevádzky miest, kde chodili ľudia na nákup, alebo sa sústreďoval obchod, kultúra a podobne. Okolo 17. storočia začali stromčeky vo veľkom prenikať do bežných domácností, zvyk si obľúbili najskôr v mestách, postupne na dedinách až v 19. storočí preskočil hranice Nemecka a rozšíril sa do celého sveta.
Z minulosti poznáme napríklad aj z predvojnových rokov na Slovensku, že pôvodne sa u nás udomácnila vetvička, veniec, či malý stromček v spoločnej miestnosti nad stolom zavesený na tráme stropu, často aj hore nohami. Vetvičky a stromčeky ako vianočná dekorácia sa stali obľúbené pre svoju dostupnosť a rozrastajúcu symboliku. Dodnes sa najčastejšie používa jedlička, smrek alebo borovica. V posledných dvoch desaťročiach hit – umelý stromček, pomohol chrániť prírodu a pre pohodlnejších bol vykúpením. Umelý stromček vyriešil problémy s ihličím a chránil les. Napriek bohatej ponuke umelých stromčekov v obchodoch sa neustále živý pravý stromček teší obľube. Kým kedysi boli obľúbené veľké stromy, aj také pri ktorých sa spomalil pohyb v obývačke, v súčasnosti opäť naberajú na popularite menšie stromčeky. Aj výzdoba stromčekov zažíva svoje éry a módne obdobia. Výzdoba sa však aj tu rada vracia do minulosti, obľúbené prvky výzdoby sú totiž slamené ozdoby, sušené ovocie a podobne.

Vianoce

Vianoce už idú si pre nás,
my s radosťou čakáme na nich.
Sviatky pokoja a mieru,
ľudia sa bez lásky nezaobídu.
Ja sa na ne teším aj preto,
že darčekom niekoho potešim.
Na stolčeku kapor a v ústach nebíčko,
plný očakávaní zachváti srdiečko.
Aj s ľuďmi s ktorými nerobíme dobro sa zmierime
a s tým čo bolo a neriešime minulosť.
Veľakrát „šťastné a veselé“ si poprajeme aby nás zlé obišlo
a to najlepšie do nášho srdca prišlo.
Aj tak je to len na nás ako ich oslávime,
a keď sa nepodaria máme čas ich na budúci rok prežiť tak,
ako si prajeme a predstavujeme.

Lukáš, 9. Ročník

Modernizácia zasiahla aj tradíciu v zdobení stromčeka

Modernizácia priniesla aj stromčekom nové tvary. Tie umelé prinášajú riešenia pre umiestnenie do rohov, zavesenie na strop, či priamo biele zasnežené stromčeky. S vianočným stromčekom sa stretneme aj na Kube, v Južnej

Amerike, na Nauru, v Austrálií a v podstate na celom svete. Nie vždy ide o ihličnan, no jeho významu a vzhľadu sa snažia podobať aj tam, kde typické stromčeky nerastú. Aj preto svet pozná ozdobené palmy, ovocné stromy a podobne, avšak to už nie je ozdoba vnútra, ale dvora, či záhrady.

Spracovali žiaci 9. ročníka

Vianočné zvyky a tradície

Vianoce. Tieto najväčšie a najkrajšie kresťanské sviatky v roku sa slávia v mnohých krajinách po celom svete. Ľudové zvyky a tradície, ktoré sú s nimi spojené, sa líšia od národa k národu a sú veľmi rozmanité.

Na Slovensku sa na Vianoce, sviatky narodenia Ježiša Krista, pripravujeme už štyri

týždne dopredu. Počas tohto obdobia nazývaného Advent, ktoré nám v sebe nesie posolstvo očakávania príchodu malého Ježiška, ľudia chodia do kostola, kupujú či pripravujú darčeky pre svojich blízkych, ozdobujú si svoje príbytky dekoráciami. Svoje nezastupiteľné miesto má adventný veniec, častokrát z čečiny, ktorý je ozdobený štyrmi sviecami zodpovedajúcimi počtu adventných nedieľ. Umocňuje vianočnú atmosféru v období pred Štedrým dňom, či už je umiestnený v byte na stole alebo zavesený na dverách. Je znamením nádeje a holdom tomu, ktorý prichádza.
U detí je veľmi obľúbený adventný kalendár, ktorý prináša radosť a iskričky v očkách každý deň od 1. decembra, kedy si otvoria prvé okienko a nájdu v ňom nejakú tú dobrôtku.

Sviatok sv. Mikuláša (6. decembra) majú radi najmä deti, ktoré počítajú dni a noci, kedy od neho do svojich vyleštených čižmičiek dostanú množstvo sladkých darčekov. Tie si však musia pripraviť už v podvečer predchádzajúceho dňa a dať si ich vyčistené do obloka, aby si v nich ráno našli očakávané dobroty či iné milé prekvapenie. U nás je Mikuláš známy ako bielovlasý deduško s veľkou bradou v červenom kabáte a zvykne chodiť spolu s anjelom a čertom, ktorí mu pomáhajú rozdávať darčeky či „čertovské" odmeny.

13. december je ďalším zaujímavým dňom v predvianočnom období. Sviatok Lucie patrí do série tzv. stridžích dní, ktoré predchádzajú Vianociam. Trvali od Kataríny (25. novembra) do Tomáša (21. decembra). Viazali sa tiež na Ondreja (30.novembra), Barboru (4. decembra), Mikuláša (6. decembra) a Luciu (13. decembra). Ľudia verili, že v tento deň môžu strigy aj uvidieť. Podľa najznámejšej ľúbostnej veštby si na Luciu dievčatá pripravili trinásť lístočkov. Na dvanásť z nich napísali rôzne mužské mená, pričom posledný trinásty zostal prázdny. Lístočky poskrúcali a postupne, počas nasledujúcich dní ich po jednom zničili (pálili). Predposledný lístok spálili na Štedrý deň ráno, a posledný otvorili večer. Meno, ktoré na ňom bolo napísané, malo byť menom budúceho manžela. Ak zostal posledný lístok prázdny, budúci rok sa dievčina ešte vydať nemala.

24. decembra, na Štedrý deň, na Slovensku začíname slávit' Vianoce. Na východnom a čiastočne aj na strednom Slovensku sa tento deň nazýva aj "vilija" alebo "vigilija", odvodený od latinského "vigília", čo znamená predvečer sviatku. Najväčším sviatkom Vianoc je 1. sviatok vianočný (25. decembra) – deň Kristovho narodenia, i keď história nevie presne určiť, kedy sa naozaj narodil. Na Štedrý deň sa zvykne držať pôst, ktorý končí východom prvej hviezdy. Deťom sa vravelo, že ak vydržia do večere nič nejesť, uvidia zlatú hviezdu alebo zlaté prasiatko. Kým deti chystajú vianočný stromček, gazdinky pečú, varia a chystajú rôzne dobroty na štedrovečerný stôl.

Medovníčky či iné koláče majú už napečené niekoľko dní dopredu. Jedlá, ktoré sa podávajú sa líšia podľa zvykov a tradícií v rôznych regiónoch Slovenska. Spravidla však na bohato prestretom štedrovečernom stole nesmie chýbať chlieb, cesnak, med, oblátky, kapustnica, ryba, zemiakový šalát, opekance (pupáky, bobaľky), koláče, ovocie. Po večeri sa spievajú koledy, rozbaľujú vianočné darčeky, na ktoré sa nielen deti veľmi tešia. Mnoho ľudí sa zúčastňuje polnočnej omše, aby oslávili narodenie Ježiša Krista a zaspievali si najkrajšiu vianočnú pieseň „Tichá noc, svätá noc". 25. decembra a 26. decembra rodiny často zostávajú spolu, idú do kostola alebo navštevujú svojich príbuzných a priateľov.

Spracovali žiaci 8. ročníka

Zvyky v mojej rodine

Ako viete, každý rok v ten istý čas prichádzajú Vianoce. Vianočné darčeky a dokonca aj Štedrý večer. Na Vianoce varíme kapustnicu, kapra a šalát. Dnes je moderná doba, v minulosti naši starí rodičia večerali pri sviečkach. Dnes je to iné, večeria sa pri normálnom svetle a na stromčeku blikajú farebné svetielka. V našej rodine sa večeria takto: Sadneme si k stolu, pomodlíme sa. Potom si dáme oplátky s medom a troškou cesnaku a pustíme sa do hlavného chodu. Mama mi naberie jedlo, nielen mne, ale aj všetkým pri stole. Najprv si dáme kapustnicu so zemiakmi. Potom šalát s rybou, lepšie povedané s pečeným kaprom. Keď sa navečeriame, tak si dá každý z tropického ovocia. Znova sa pomodlíme, sfúkneme sviečky a ideme sa pozrieť na darčeky. Po darčekoch si pozrieme spoločne s rodinou vianočné filmy a rozprávky.

Dávid, 8. ročník

Vianočný denník

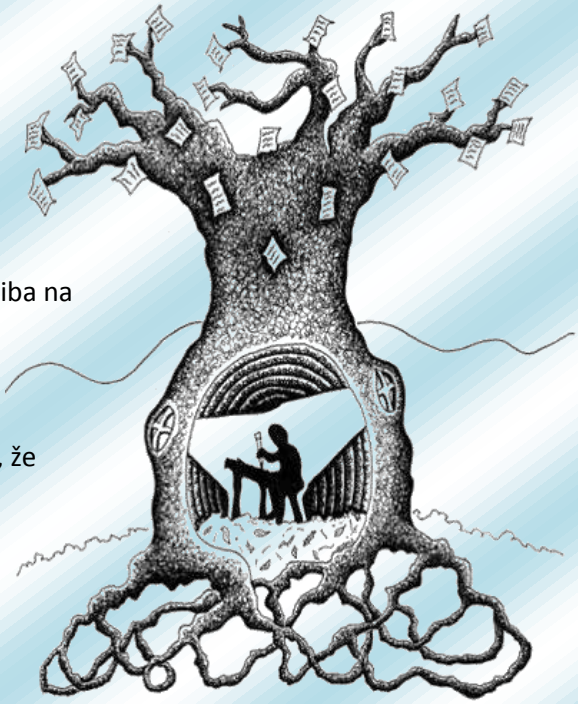

30.11.2013 Sobota

Dnes je sobota milý denníček. Každý deň čo prejde myslím iba na Vianoce. Ráno som vstal, umyl som si zuby a obliekol sa. A povedal som si, že o 24 dní sú Vianoce. A ešte som sa zamyslel, čo dám rodičom, aký darček. Ale keď sa spýtam maminy tak mi povie, že ona nechce žiadny darček, že chce iba aby som sa dobre učil a správal.

1.12.2013 Nedeľa

Dnes ráno som vstal milý denníček a znova sa umyl, obliekol a tento raz som šiel do kostola. Keď sa omša skončila šiel som domov. Doma som si zobral tašku, poučil sa a pobalil. Potom som šiel na internet a pozrel som si darček ktorý chcem. Za chvíľu už bol večer a ja som šiel spať. A akože o päť dní je sv. Mikuláša!!!

2.12 – 4.12.2013 Pondelok – Streda

Milý denníček, tri dni som si do teba nič nepísal a rozhodol som sa, že si do teba niečo napíšem až dnes. Skoro celý deň som bol v škole. Pustili nás domov až o tretej poobede, lebo sme nacvičovali program na vianočnú besiedku. Keď som prišiel domov, tak som si robil úlohy a potom som sa šiel polyžovať s kamarátmi. A keď som včera ráno vstal vonku bolo tak nasnežené, že sa nedalo ani ísť do školy. V škole som si vytiahol knihy a čakal som, kedy prejde čas až do poslednej šiestej hodiny.

Konečne zvonilo, pobalil som sa a šiel som domov. Doma som sa najedol, urobil som si úlohy a zasa som sa šiel lyžovať s kamarátmi a tešil sa z toho, ako na mňa padajú vločky snehu.

5.12 – 6.12. 2013 Štvrtok – Piatok

Včera som sa nemohol dočkať Mikuláša a dnes konečne prišiel. Ráno som normálne vstal a urobil som čo robím každé ráno. V škole sme sa neučili, len sme sa hrali. A prečo? Lebo je Mikuláša! Po príchode domov som sa najedol a šiel som k počítaču a netrpezlivo som čakal či Mikuláš príde a kedy mi donesie balíček. Prišiel! A ja som si povedal, „konečne“. Dostal som šesť balíkov sladkostí, strašne som sa najedol. O chvíľu tu bol zasa večer a ja som šiel spať.

7.12 – 14.12. 2013 Sobota – Nedeľa

Cez víkend som sa tak trochu nudil, tak som aspoň vybehol na svah lyžovať sa. Bol som aj na počítači. Rodičia nás zobrali na plaváreň a potom znova lyžovať. Po lyžovačke sme šli na návštevu k otcovej sestre. Boli sme tam až do večera a už vtedy som myslel na to, že v pondelok ráno ma zasa čaká škola. V pondelok som počítal koľko dní ostáva do Vianoc. Bolo ich štrnásť. Dni ubiehali a hneď tu bola streda. Celý deň som sa v škole nudil. Vonku skoro každý deň padajú biele vločky snehu a ja som si musel dať na ruky rukavice, taká bola zima. Stále rozmýšľam aký darček by som chcel pod stromček. V škole mi dali úlohu, aby som sa naučil nejaký kratučký text na školské predstavenie. Môj znie takto: „Vianoce prišli, už sú tu zasa s nimi prvé vločky a dokonca Dedo Mráz. Vianoce sú iba raz v roku, preto sa stretneme pri vianočnom stromčeku a pôjdeme sa sánkovať na pole.“

15.12 -20.12.2013 Pondelok – Piatok

V škole som sa zasa nudil. Ešte že nacvičujeme aspoň besiedku. Mali sme už aj skúšku ako to bude vyzerať. Po škole trávim čas na internete, alebo s kamarátmi vonku.

21.12 – 23. 12. 2013 Sobota – Pondelok

Tieto posledné dni pred Vianocami sme len upratovali dom a zajtra ma čaká najkrajší deň v roku.

24.12.2013 Štedrý večer

Keď som dnes ráno vstal umyl som sa a nič som nejedol, lebo je Štedrý deň a v našej rodine sa dodržiava pôst. O piatej hodine poobede oco začal piecť kapra a moja mama variť dobrú kapustnicu. Po uvarení kapustnice sme si sadli za stôl a pomodlili sme sa. Potom sme sa navečerali a znovu sme sa pomodlili. Nastal čas, keď som sa mohol ísť pozrieť pod stromček či tam mám darček. A našiel som si mp3 prehrávač, nové lyže, notebook a mobil. Bol som taký rád že som ich dostal, až som celú noc nespal a pozeral som vianočné filmy.

Patrik O., 8. ročník

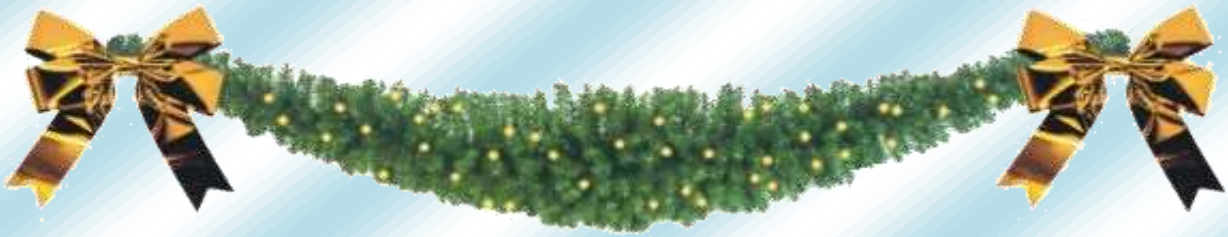

Varím, variš, papkáme

Ani vy sa neviete dočkať tradičných dobrôt, ktoré varí vaša mamina na Vianoce? Ani my! A preto sme najlepšie kuchárky z nášho okolia poprosili, či by nám do Seneckého raja nejaké recepty nedali. Stálo nás to veľa prehovárania, ale snaha stála za to. Takže už treba ísť iba chytiť kapra do rybníka, pripraviť cesto na medovníky, rozpáliť panvicu a môžeme začať. Vareniu zdar!

Zemiakový šalát

Suroviny:
1 kg
1 fľaša sterilizovanej mrkvy s hráškom
3 väčšie sterilizované uhorky
1 fľaša majonézy
soľ
mleté čierne korenie
menšia cibuľa
uhorková voda alebo smotana na šľahanie

Príprava:
Zemiaky v šupke dobre umyte a dajte variť do mäkka s čajovou lyžičkou soli. Potom ich opláchnite studenou vodou a nechajte ich vychladnúť. Zatiaľ si môžete pokrájať na drobné kúsky uhorky a cibuľu. Keď budú zemiaky vychladnuté, môžete ich ošúpať a pretlačiť cez špeciálny krájač.
Do misy dajte zemiaky, sterilizovanú zeleninu, cibuľu a pochutiny. Vymiešajte spolu s majonézou do celistvej hmoty. Ak by bol šalát veľmi hustý, môžete ho zriediť buď kyslou vodou z uhoriek alebo smotanou. Najlepšie je nechať ho postáť niekoľko hodín v chlade, aby získal lepšiu chuť.

Kapor pečený na cesnaku

Potrebujeme:
600 g očisteného kapra, 60 g tuku, 20 g rajčiakového pretlaku, 40 g cibule, 2 strúčiky cesnaku, mleté čierne korenie

Ako na to:
Kapra pokrájame na porcie, osolíme a okoreníme. Na pekáč dáme tuk, na kolieska pokrájanú cibuľu, rajčiakový pretlak a kapra.
V horúcej rúre zapečieme, podlejeme vodou a za občasného prelievania vlastnou šťavou pečieme. Pred upečením pridáme postrúhaný cesnak, nakoniec šťavu precedíme a kapra na tanieri prelievame vlastnou šťavou.

SUROVINY:
1 kg údené mäso
1 kg kyslá kapusta
korenie
1 ks bobkový list
1 ks cesnak
1 ks cibuľa
mletá paprika
mleté čierne korenie
250 g údená klobása

Kapustnica

Udené mäso uvaríme domäkka. Mäso vyberieme a nakrájame na kocky, ktoré ďalej varíme v kapustnici. Potom do vývaru pridáme kyslú kapustu, pokrájanú cibuľu, cestnak, koreniny a spolu varíme. Tesne pred dovarením pridáme udenú klobásu, červenú papriku a necháme prejsť varom.

Kto som?

Čaute, volám sa Dano, mám štrnásť rokov a som tu preto, lebo som veľa húlil a nechodil som do školy. Namiesto toho som sedel doma a húlil som a keď som predsa išiel do školy, tak iba pod vplyvom marihuany. V škole som sa vôbec neučil a chodil som si odtiaľ kedy sa mi zachcelo. Potom na mňa moja triedna zavolala sociálku a sociálna pracovníčka mojej mame navrhla, nech ma dá do liečebno – výchovného sanatória v Senci. Myslel som si, že si zo mňa robia srandu a o dva týždne som už bol tu. Toto je môj príbeh v skratke.

Dano K., 8. Ročník

Ahojte chalani,
volám sa Sebastián, chodím do siedmej triedy a som v SLVS Senec. Každý z nás sa určite teší na prázdniny. Bude si doma užívať s rodinou. V prvom rade si naši chalani musia prázdniny zaslúžiť. Väčšinou keď už prázdniny prichádzajú tak sa chalani snažia aby mohli ísť domov. Polovica z nich je aj takých, že sa nesnažia, ale keď príde na lámanie chleba, tak si nadávajú prečo neposlúchali. Ja som minulý rok na Štedrý večer bol doma, po nejakom čase som sa vrátil a Nový rok som oslávil práve tu. Tento rok to vyzeralo že nepôjdem vôbec domov, lebo mamina je chorá a otec vo výkone trestu. Šťastie bolo, že si ma nakoniec zobrala teta. Chalani, niekedy je ťažké vybrať si tú správnu voľbu a berte ako vám srdce káže. Ja som bol dva týždne predtým pokarhaný, ale vstúpil som si do svedomia a teraz sa mi darí. Ide mi karta, takže sa majte.

Sebastián, 7. ročník

PRO SLAVIS

PRO SLAVIS je celoslovenská súťaž (s medzinárodnou účasťou) triednych a školských časopisov pre žiakov materských škôl, základných škôl, špeciálnych základných škôl a školských zariadení, stredných škôl a zahraničných škôl s vyučovacím jazykom slovenským.
Vyhlasovateľom súťaže je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a Dom Matice slovenskej v Žiline.
Cieľom súťaže je podporiť a rozvíjať tvorivé aktivity detí a mládeže v oblasti literárnej tvorby, vzbudiť v nich záujem o knihy, čítanie, písanie, slovenčinu, novinársku tvorbu, vlastnú sebarealizáciu a zmysluplné trávenie voľného času.

11.11.2013 som bol ja a pani učiteľka Jagerčíková v Žiline na preberaní cien. No čo vám poviem, cesta bola dlhá a chladná, vstávali sme skoro ráno a prišli sme zas za tmy.

Keď sme dorazili do Žiliny, tak sme šli do kaviarne daj si kávu a čaj. Chvíľu sme kecali, potom sme šli pozrieť do nákupného centra a pozerali sme aké sú tam obchody a tak. V jednej z nich mali aj žraloky v akváriu, tie boli veľmi pekné. Potom sme šli na radnicu, pretože tam sa odovzdávali ceny a všetko sa to tam odohrávalo. Keď sme tam prišli tak sme sa museli podpísať pre potvrdenie účasti. Prišli sme do veľkej miestnosti, sadli sme si a o chvíľku sa to začalo. Najprv odzneli rôzne príhovory a hudobné vystúpenia, dokonca aj spevácke vystúpenie. Porotkyne zhodnotili čo zaujímavé sa v časopisoch dozvedeli a kriticky zhodnotili na ktorých častiach sa dá ešte popracovať. Keď sa kultúrne predstavenia skončili, začalo sa s odovzdávaním cien.

Bolo ocenených množstvo časopisov z rôznych kútov Slovenska a dokonca tam boli ocenené aj časopisy zo zahraničia, hlavne Srbska. Prebrali sme ceny a šli sme sa najesť do neďalekej školy. Celý deň bol fakt príjemný zážitok a aj príjemný pocit že niekto ocenil našu prácu. Cesta naspäť bola dosť rýchla a nezáživná, nudil som a už ani pesničky som nechcel počúvať ☺. Ale ďakujem že som sa mohol ako reprezentant našej školy a zariadenia zúčastniť odovzdávania cien Pro Slavis.

Lukáš K., 9. ročník

Aby sme sa dozvedeli aj nejaké oficiálne informácie z tohto pre nás výnimočného dňa, ponúkame vám zopár písmen spod pera pani Zuzany Mišíkovej z Domu Matice slovenskej v Žiline. Príjemné čítanie!

Už po 15-krát ožila 11. novembra 2013 Radnica mesta Žiliny detským džavotom, príjemnou hudbou, či múdrymi slovami príhovorov hostí. Už po 15-krát sa konalo na Radnici mesta Žilina slávnostné vyhodnotenie celoslovenskej súťaže PRO SLAVIS 2013. Pre toho, kto nevie, PRO SLAVIS je celoštátna súťaž triednych a školských časopisov materských škôl, základných škôl, špeciálnych škôl a školských zariadení, stredných a zahraničných škôl s vyučovacím jazykom slovenským a nesie názov odvodený od významného historického dokumentu, ktorým bolo Slovákom udelené určité privilégium, ktoré udelil kráľ Ľudovít I. pri návšteve Žiliny r. 1381.

Na radnici sa zišli pedagógovia, žiaci a študenti zo všetkých kútov Slovenska. Prišli, aby sa nadýchali tejto neopakovateľnej atmosféry a aby si prevzali ocenenie za svoju snahu a prácu, za ktorú by sa nemuseli hanbiť ani profesionálni novinári. Tentoraz sa slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže začalo netradične – príhovorom p. riaditeľky Domu Matice slovenskej v Žiline Ing. Kataríny Kalankovej. Po príhovore nasledoval hudobný predel v podaní žiakov ZUŠ Ľ. Árvaya zo Žiliny a potom moderátor privítal hostí, medzi ktorými nechýbal ani predseda Matice slovenskej Ing. Marián Tkáč, PhD. Po slávnostných príhovoroch sa mohlo prejsť k najdôležitejšiemu bodu programu, k samotnému odovzdávaniu cien, na ktoré sa deti veľmi tešili. Veď do súťaže sa zapojilo takmer 200 škôl so 600 ks časopisov, čo je v porovnaní s minulým rokom takmer dvojnásobok. Porota mala čo robiť, aby stihla prečítať a vyhodnotiť tie najlepšie. Ťažko sa hodnotilo, keď úroveň z roka na rok rastie. No boli aj také, ktoré stagnovali. A čo nás veľmi teší, do súťaže sa prihlásilo veľa nových škôl, ktoré sa zapojili prvýkrát. Dúfame, že tých, čo sa neumiestnili na prvých troch miestach, to neodradí a zachovajú nám priazeň aj na budúci rok. Veď nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa. A pretože časopisov, ktoré mali veľmi dobrú úroveň, bolo neúrekom, porota sa rozhodla udeliť aj čestné uznania, ktoré budú zaslané poštou. Navyše boli udelené aj ceny: Cena primátora mesta, Cena Matice slovenskej, Cena DMS, Cena MO MS, Cena predsedu ŽSK, Cena riaditeľky DMS, Cena predsedu MS a Cena predsedníčky poroty. Ďakujeme všetkým sponzorom a spoluorganizátorom, členom hodnotiacej komisie a v neposlednom rade všetkým žiakom, študentom a pedagógom za to, že sa zapojili do tejto súťaže. Oceneným ešte raz gratulujeme a neoceneným prajeme veľa vytrvalosti, síl a chuti do ďalšej práce.

Zuzana Miškovská
Dom Matice slovenskej v Žiline

Krátke básne pre Vás

Vianoce už sú pri nás
Ježiško rozmýšľa že navštívi nás.
Nejaký pekný darček nám daruje
a úsmev na tvári vyčaruje.
Tušim krásnu báseň vymyslel som
pani riaditeľke radosť urobil som.

Adam, 9. Ročník

Tieto sviatky sú na to,
aby sme poďakovali za to,
čo pre nás ostatní pripravili
keď sme doma sedeli.
Tak len tu tak neleňoš,
ale vstaň a pekne pomôž.
Nech sa aj druhému úsmev na perách ligoce,
áno, už sú tu opäť Vianoce.

Š. Jacob. učeň

Okienko do Dušanovej duše

Otec

Si môj otec, no neviem či len z milosti.
Často otváram oči k minulosti.
Mal som sedem, týral si moju matku.
Každý deň opitý, chcel si z nej spraviť psychopatku.
Dostal som svoju sestru do svojich rúk,
zhoršil si sa, na moju rodinu si bol tvrdý ako buk.
Odišli sme od teba v mojich ôsmich,
chcel som mať otca, mamu, to bol sen z mojich tajných.
Moje detstvo nebolo ideálne,
mám aj dobré spomienky na teba, no malé a dávne.
Bolo to dávno, no bolí to aj dnes,
neviem či bol dobrý, alebo len pes.
Mám ťa v srdci, aj keď neviem prečo.
Mám na teba zlé spomienky na večnosť.
Občas moje oči slzia
moje otázky na teba už len z kúta trčia.
Je mi dobre aj bez teba,
chcel som mať rodinu pokope, ale asi je to veľa.

Večnosť

Našli sa dvaja ľudia spolu, aj ich duše.
Zrodil sa prameň lásky, do ich sŕdc sa vpíše.
Ona našla v ňom spásu,
on v nej nežnú krásu.
Títo dvaja tvorili celok a mali spoločné ciele,
spoločne pracovali na rodinnom diele.
On jej sľúbil, že pri nej zostane i v búrke búrlivej,
tieto slová často vravel svojej milovanej.
Ona ho miluje zo srdca navždy,
ich láska rozkvitla ako ruža v daždi.
No v ich láske prišiel zlom.
Nebolo to v nej, ani v ňom.
Láska bolí, pieseň hraje smutne,
chlapec dostal infarkt,
sanitka došla, no pomoci niet.
Ich ruža lásky postupne vädne.
Mal 27, bol mladý, chýba tu na tomto svete.
Nikto nevedel, že jeho mladá duša pomaly skoro vzlietne.
Opustil svoju lásku, no neopustil v ich srdci miesto.
Bože, daj mu pokoj, veď patrí mu tvoje hniezdo.

Môj svet

Bol som ako vrabča čo nevie lietať,
Bol som ako spevák čo nevie spievať.
Unikal som z hniezda, no nebol ešte na to čas.
Je čas postaviť sa nohy a kráčať.
Pripravený čeliť problémom a odolávať.
Detský rozum zmizol, musím niečo zmeniť,
do brán minulosti už viac nechodiť.
Chcem byť len šťastný, deti chystať do školy,
vypnúť a odísť niekam za hory – doly.
Vybral som sa touto cestou po ktorej budem chodiť,
už sa nechcem len brodiť.
Chcel som lietať, no nevedel som chodiť.
Svoje rozhodnutia som začal triediť.
Peniaze mi voňali viac ako teplo domova.
Rodinu si nekúpiš, moju myseľ zatienila temnota.

Dušan K. učeň

Moje Vianoce som strávil s rodinou. Zdobili sme stromček a na druhý deň sme pripravovali slávnostnú večeru, napríklad kapustnicu, rybie filé a šalát. Tak ako každý rok sme si dali oplátky s medom, chlebíčky a po večery sme rozbalili darčeky. Každý dostal niečo iné. Na Silvestra chodím za otcom a sme von. Robíme srandy, hádžeme piráty a chodíme ku susedovi na halászle. Púšťame rakety a ohňostroje, sme proste do rána hore. Haluzime, guľujeme sa, lyžujem a jazdím na sánkach. Proste robíme dobré veci a tak prežívam moje Vianoce.

Lukáš, 8. Ročník

Na zime mám rád keď nasneží a môžem sa lyžovať a bobovať. Je to veľmi perfektné a zábavné. A som aj rád že som v SLVS, lebo mám šancu na lepší život a môžem v živote niečo dosiahnuť. Viac než sa len flákať po ulici a robiť zle. A veľmi ma baví spievanie. Sú tu veľmi dobrí, ale aj prísni vychovávatelia. Oni to ale s nami myslia dobre a ďakujeme im za to.

Marko, 5. Ročník

Vianočné obdobie je časom, kedy si pripomíname i význam toho, čo nám je najbližšie a čo pre samú blízkosť niekedy strácame zo zreteľa – význam rodiny. Vianočná atmosféra v nás oživuje zmysel pre hlbšie hodnoty, a k tým nepochybne patrí aj prítomnosť ľudí, ktorých milujeme. Práve tá deťom z detských domovov najviac chýba a aj deti, ktoré už vyrastajú v náhradných rodinách, si svoju cestu do rodiny museli zložito hľadať. Prítomnosť blízkych pre nich určite nie je samozrejmosťou. Aj preto vznikla tradícia Vianočného benefičného koncertu Úsmev ako dar, aby dala opusteným deťom pocítiť, že hoci nemôžu byť so svojimi najbližšími, stále majú vedľa seba ľudí, ktorým na nich záleží.

Z našich zážitkov

Ahoj milý čitateľ, 12. Decembra sme boli na akcii, ktorá sa volala Úsmev ako dar. Ale boli tam len dobrí chalani, ktorí si to zaslúžili a boli chválení. Šlo nás tam dvanásť a dvaja vychovávatelia. Vyrazili sme poobede, pekne sme sa napapali dobrého jedla, dali si lieky a šli sme. Ja som si myslel, že na vlakovú stanicu pôjdeme pešo, ale pán vychovávateľ nás milo prekvapil a šli sme tam autami. Zo Senca sme cestovali vlakom. Cesta nám trvala okolo tridsať minút. V Bratislave sme vystúpili a šli sme na MHD do Incheby. Tam sa konali Vianočné trhy, ale aj Úsmev ako dar. Keď sme prišli do budovy, bola tam ochranka v čiernom. Strážili to tam. Pán vychovávateľ nás bol prihlásiť. Dostali sme červené papierové náramky a šli sme sa usadiť do hľadiska a program sa mohol začať. Vystupoval tam Miro Žbirka, Majk Spirit a boli tam aj nejaké skupiny. Keď sme odchádzali, dostali sme veľa sladkostí. Do SLVS pre dorazili neskoro večer.

Nikolas 9. ročník

Ahojte, volám sa Karol a bol som na akcii Úsmev ako dar. Bolo tam dobre, v prvom rade som sa až veľmi dobre najedol. A v druhom rade, stretol som tam kamarátku. A môj kamarát sa do nej zaľúbil, už si ju pridal medzi priateľov aj na facebooku. Poobede sme odchádzali do Bratislavy, cesta vlakom bola výborná. Naspäť sme šli neskoro večer, do zariadenia sme prišli okolo desiatej večer.

Karol, 6. roč.

Téma na zamyslenie

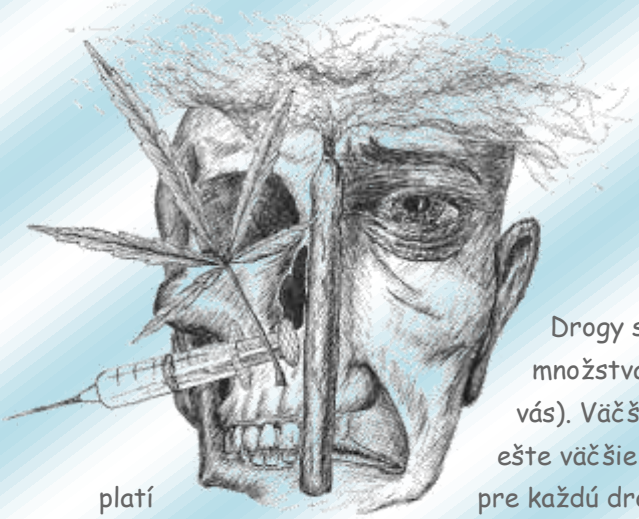

DROGY

Drogy sú v podstate jedy. Ich účinok závisí od užitého množstva drogy. Malé množstvo stimuluje (zrýchli a naštartuje vás). Väčšie množstvo účinkuje ako sedatívum (spomalí vás). A ešte väčšie množstvo spôsobí otravu a môže človeka zabiť. Toto platí pre každú drogu. Líši sa iba množstvo drogy, ktoré je potrebné na dosiahnutie konkrétneho účinku. Ale mnohé drogy spôsobujú aj niečo iné: priamo ovplyvňujú myseľ. Môžu skresliť pohľad človeka na dianie okolo neho. Výsledkom môže byť čudné, nerozumné, nevhodné a tiež deštruktívne konanie. Drogy blokujú všetky pocity a vnemy – tie, ktoré človek mať chce spoločne s tými, ktoré mať nechce. Takže drogy síce poskytujú krátkodobú pomoc tým, že uľavujú od bolesti, zároveň však ničia schopnosti a ostražitosť človeka. Asi je zbytočné písať o tom s akými druhmi drog sa v živote môžeme stretnúť a aké majú na človeka účinky. Je nás tu mnoho, ktorí by o tomto probléme mohli hovoriť z vlastných skúseností. A prečo drogy skúšame my? Aby sme zapadli do partie, mohli zamachrovať pred inými, boli niečím výnimoční. Alebo jednoduchšie vysvetlenie, aj napriek nášmu veku sa stali súčasťou našich životov natoľko, že máme problém vzdať sa ich. Svoj postoj k drogám sme sa rozhodli spracovať na projektových hodinách výtvarnej výchovy. A čo vzniklo, to vám ponúkame.

Z maliarovej palety

V zimnom období sa až tak veľa času nedá tráviť vonku,
preto si dlhé zimné dni spestrujeme aj maľovaním. Chceme sa vám pochváliť s našimi dielkami ktoré sa nám páčia a dúfame, že sa budú aj vám.

Aj z nás raz budú spisovatelia!

Náš príbeh

Všetko sa to odohralo v Las Vegas. Začalo to, keď som mal 12 rokov. Mimochodom, volám sa Frederik, ale všetci moji kamaráti ma volajú „Burger", lebo mám strašne rád burgre. Takže pochádzam z malého mesta vo Vegas. V dvanástich som chodil do šiestej triedy, mal som veľa kamarátov, ale učenie mi nešlo, lebo som bol strašne lenivý. Nechcelo sa mi, radšej som bol vonku s kamarátmi. Už keď som bol vonku s kamarátmi bol som strašne hlúpy. Stále sme robili zle, zabávali sme sa. Ale najradšej sme fajčili trávu, pili, potom vyvádzali na uliciach. Ktovie, možno to nebolo najlepšie čo sme robili, lebo naši rodičia sa o nás báli a ešte všeličo iné. Ale potom prišiel večer keď sme boli strašne rozbití a nevedeli sme prísť domov. To bolo najhoršie, tie vykrývačky pred našimi rodičmi boli brutálne. Že nič mi nie je, nieeee, čo si, nepil som! Veď viete o čom hovorím. Môj kamarát, najväčší frajer sa volal Mike. Bol správny chalan, ale veľa drogoval. Druhý bol Ziva, aj keď jeho pravé meno bolo Silencio. Všetci ho volali Ziva, lebo bol najväčší humorista. A zvyšok partie boli kamarátky, ale tie vám už predstaviť nemôžem, lebo by ste príbeh nedočítali. Raz sa stalo, že sme boli s kamarátmi na jednej akcii a každú drogu sme vyskúšali. No skoro každú. Všetci sme sa rozišli domov a na druhý deň sme sa stretli ale Mikimu prišli na to rodičia. Tak isto aj mne a Zivovi. No a o dva týždne sme sa všetci dozvedeli že ideme do ústavu. Bolo to strašné, všetko sme ľutovali a ešte viac sme ľutovali keď sme už boli tam. Lebo za to čo sme všetko robili nám to nestálo. Takže tá sranda spočíva v tom, že keď chceš niečo robiť zlého, uvedom si aké to môže mať následky. Nikdy sa nedajte na niečo nahovoriť, to vám odporúčam z vlastnej skúsenosti. Majte sa!

Ivan, 7. Ročník

Veľká guľovačka

Všetko sa to odohrávalo v pondelok, vonku bolo pekné počasie, tak sme sa spolu s kamarátmi išli guľovať. Ja som bol s jedným kamarátom a proti nám boli traja ďalší. Ja a kamoš sme šli rýchlo stavať bunker zo snehu aby sme sa mali kam ukryť pred protihráčmi. Oni si začali pripravovať snehové gule. Keď sme mali postavený bunker obliali sme ho studenou vodou aby zamrzla a bunker bol pevnejší. Tím ktorý bojoval proti nám mal skrýšu zo snehu bez vody a navyše bola aj malá. S kamošom sme začali vyrábať snehové gule. Nato sme vykríkli „štaaart" a bojovali sme hlava – nehlava. Za každý úder do niekoho sa pripočítavali body. Po polhodine bol stav priaznivý pre nás. Potom sme si dali hodinovú prestávku a šli sme ku mne dať si čaj a obed. Po prestávke sme šli zasa von a pokračovali sme v guľovačke. Stav sa zrazu zmenil a my sme začali prehrávať. Tak sme sa naštvali, že za necelých päť minút sme stav zmenili v prospech nás. Už nás to ale všetko nebavilo, tak sme šli domov hrať hry na počítači. Večer som bol odprevadiť kamaráta a ja som bol tak unavený, že v ten večer som zaspal asi za minútu.

Peter, 7. Ročník

Školoviny

Nikto múdry z neba nespadol, ale my sa tak aspoň snažíme tvárit'. A to, že niekedy vieme svojimi výrokmi zaujat' vám teraz dokážeme. ☺

Ivan : „No lebo pán Izák furt more . . ."

Jožko: „Srdce bije 70 kilometrov za hodinu."

Jakub: „Pani Monika, čo potrebujem aby som tu (v ústave) mohol robit' kuchárku?" Vychovávateľka mu odpovedala: „Operáciu a nejaké hormóny."

Marek: „Keď neviem nájst' zošit čo som si požičal od iného chovanca, čo mám robit' pani vychovávateľka?" Marek sa zamyslel: „Ak ho nenájdem môžem ho krasopisne prepísat'?"

Karol: Ráno oznámil pani vychovávateľke: „Za včerajšok mám plus, robil som všetko navyše!"

Marek: „Pani vychovávateľka, môžem íst' na suchú št'avu?"

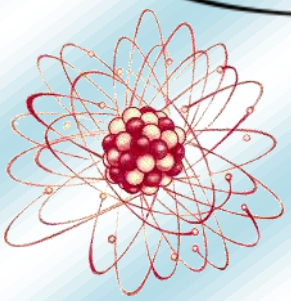

Malý Jožko dostal poznámku.
- Váš syn nevedel, kto rozbil atóm.
Otec rozčúlený dopísal:
- Kto ho rozbil, ten ho rozbil, ale ja to platit' nebudem!

Na hodine slovenčiny. Deti majú písat' sloh na tému "Som riaditeľom veľkej firmy". Zatiaľ, čo všetky deti píšu, Jožko spokojne sedí za stolom a obzerá sa po triede.
- Jožko, prečo nepíšeš? - pýta sa pani učiteľka.
- No dovoľte?! Čakám na sekretárku!

Učiteľka sa pýta žiakov na slovenčine:
- Žiaci, som pekná. Aký je to čas?
- Minulý!

- Povedz mi, Janko, koľko nôh má blcha?
- Prepánajána, pani učiteľka, vaše starosti by som chcel mat'.

Vedeli ste?

Niektoré dážďovky zjedia samy seba, keď nevedia nájsť potravu.

Najdlhšia limuzína na svete má 28 kolies, 30.5 metra a vezie i malý bazén.

Priemerná dĺžka života vážky je 24 hodín.

Leonardo da Vinci vedel súčasne jednou rukou kresliť a druhou písať.

Tráviace šťavy krokodíla dokážu rozložiť i oceľový klinec.

Autá ako Škoda Fabia, Renault Clio, Opel Corsa, Ford Ka, Nissan Micra alebo Toyota Yaris sú veľké ako srdce veľryby.

Golf je jediným športom, ktorý hrali aj na mesiaci.

Priemerná ceruzka je schopná nakresliť čiaru dlhú 50km.

V Japonsku zamestnávajú ľudí, ktorých prácou je vtláčať cestujúcich do vozňov metra.

Ráno je človek približne o 1cm vyšší než večer v dôsledku znižovania medzistavcových platničiek váhou tela v priebehu dňa.

Na každom kontinente je mesto, ktoré sa volá Rím.

Mucha žije iba 14 dní.